

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА**

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

**«ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ
ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У ЗДМУ,
ТРАЄКТОРІЯ РОЗВИТКУ ТА МІСЦЕ
В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»**

26 травня 2021 року

м. Запоріжжя

Д 70

Рекомендовано до друку Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(Протокол № 5 від 27 травня 2021 р.)

Голова редакційної колегії:

Ректор ЗДМУ, професор Колесник Ю.М.

Редакційна колегія:

перший проректор доц. Авраменко М.О.

проректор НППР доц. Моргунцова С.А.

проректор з наукової роботи проф. Туманський В.О.

проректор НПП проф. Візір В.А.

голова Ради з НМЗ та ПК викладачів проф. Резніченко Ю.Г.

голова ЦМК терапевтичних дисциплін проф. Доценко С.Я.

голова ЦМК хірургічних дисциплін проф. Завгородній С.М.

голова ЦМК педіатричних дисциплін проф. Недельська С.М.

голова ЦМК медико-біологічних дисциплін проф. Беленічев І.Ф.

голова ЦМК фізико-хімічних дисциплін проф. Александрова К.В.

голова ЦМК фармацевтичних дисциплін проф. Тржецинський С.Д.

голова ЦМК гігієнічних дисциплін доц. Севальнєв А.І.

голова ЦМК суспільних та гуманітарних дисциплін проф. Гребенюк Т.В.

голова ЦМК стоматологічних дисциплін проф. Возний О.В.

Робоча група:

завідувач кафедри МФІНТ проф. Рижов О.А.

секретар ЦМР доц. Демченко В.О.

методист вищої категорії Кіяшко І.О.

методист вищої категорії Лур'є І.К.

керівник ЦДО ст.викл. Дмитрієв В.С.

Д70 Досвід впровадження змішаної форми навчання у ЗДМУ,
траєкторія розвитку та місце в системі вищої медичної освіти : матеріали
навчально-методичної відеоконференції Центральної методичної ради
(26 травня 2021 року, м. Запоріжжя). – Запоріжжя, 2021. – 120с.

Матеріали видаються мовою оригіналу.

За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 61:378.4(477.64)(063)

© Запорізький державний медичний
університет, 2021

© Видавництво ЗДМУ, 2021

(безпосереднє спілкування і за допомогою засобів мережі), інформаційні (пошук інформації з різних джерел та можливість її критичного осмислення), самоосвіти (вміння навчатись самостійно). Як показує практика, дистанційне навчання виконує й виховну функцію – сприяє формуванню провідних якостей особистості: активність, самостійність, самовдосконалення, творчість.

Документація кафедри переведена в електронний вигляд з оповіщенням співробітників кафедри о надходженні нових документів. Проводяться в дистанційному режимі наукові та навчально-методичні семінари кафедри.

На кафедрі продовжується оновлення структурованої медіатеки – тематичної колекції фото-, відео-, аудіоматеріалів, веб-ресурсів, друкованої продукції, що забезпечує максимальну візуалізацію освітньої, науково-методичної діяльності кафедри, задовольняє інтереси реальних і потенційних споживачів освітніх послуг щодо змісту освітньої програми. Продовжується створення силабусів навчальних дисциплін з використанням SharePoint та PowerPoint.

Вимагає достатньо великого об'єму часу розробити і впровадити нові форми, методи і технології навчання, методичне забезпечення інтерактивних методів навчання з використання сучасних on-line можливостей для хімічних дисциплін. При викладанні дисципліни «Токсикологічна хімія» створюємо інтерактивні хімічні тести на базі безкоштовного сервісу <https://zosimos.io/>, що дозволяє малювати, доповнювати і надсилати хімічну структуру.

«Змішане навчання» надає такі переваги: підвищує мотивацію студентів, забезпечує максимальну гнучкість, збільшує персоналізацію навчання, забезпечує інтерактивність (можливість змінити навчальний підхід від пасивного до активного сприйняття), стимулює отримання додаткових знань та їх ефективне закріплення, підвищує ефективність педагогічної діяльності. Під час використання елементів «змішаного навчання» можуть виникати такі перешкоди: технічні проблеми, труднощі у разі використання навчальної платформи, погана самоорганізація студентів та неефективне управління часом. Для уникнення можливих перешкод вважаємо за необхідне ретельно планувати «змішане навчання», брати до уваги технічні, організаційні та методичні аспекти, лише за таких умов переваги використання елементів «змішаного навчання» будуть користуватися успіхом у викладачів та студентів.

ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ ОСВІТИ ЛІКАРЯ ПІД ЧАС СЕСТРИНСЬКОЇ ПРАКТИКИ В КЛІНІЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19

Сиволап В.В., Лихасенко І.В.

Ключові слова: практичні навички, студенти, сестринська практика

Вступ. Розвиток у студентів широкого спектру компетенцій та практичних навичок є головним завданням вищої медичної освіти. Тривалий карантин, який було впроваджено в Україні з березня 2020 року, спричинений пандемією COVID-2019 викликав трансформацію форми освіти в Запорізькому державному медичному університеті. Відбувся поетапний системний перехід від аудиторної до змішаної форми навчання.

Основна частина. Згідно робочої програми на третьому курсі студенти опановують дисципліну «Сестринська практика», коли вже набуті відповідні знання з основних базових дисциплін: медичної біології, медичної та біологічної фізики, анатомії людини, фізіології, біоорганічної та біологічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології, розпочато вивчення клінічних дисциплін – пропедевтики внутрішньої медицини, пропедевтики дитячих хвороб та загальної хірургії, з якими інтегрується програма виробничої практики. У відповідності до типової програми «Сестринська практика» повинна здійснюватись у вигляді літньої виробничої практики в базових клінічних закладах. Проте нині діюча реформа системи охорони здоров'я та медичної освіти створила тимчасові проблеми з реалізацією виробничої практики в медичних закладах, які втратили статус комунальних клінічних установ та отримали статус

комерційних неприбуткових підприємств, тобто фактично перейшли на госпрозрахункові ринкові відносини. На превеликий жаль на складні часи медичної реформи нашарувалась пандемія covid-19. Колективом університету коронавірусна пандемія сприйнята не як проблема, а як виклик. Тому здійснено швидкий перехід на змішану форму навчання, а предмет «Сестринська практика» інтегровано в навчальний план шостого семестру. Основною метою вивчення цього предмету є оволодіння практичними навичками медичної сестри терапевтичного, хірургічного, педіатричного відділень та робота у профільних відділеннях лікарні, що стало не можливим в умовах карантину. Модераторами кафедри були створені команди, які відповідали академічним групам студентів на платформі MS Teams. Для підготовки до онлайн занять студенти використовували навчально-методичні матеріали: підручники, навчальні посібники, збірники тестів і ситуаційних задач, методичні рекомендації для самостійної роботи студентів.

Розгляд теоретичних питань було організовано за допомогою онлайн занять згідно розкладу для кожної академічної групи. Контроль вхідного рівня знань проводився шляхом опитування та вирішення ситуаційних задач, контроль вихідного рівня знань здійснювався за допомогою тестування студентів наприкінці заняття. Але дистанційне навчання в повній мірі не може забезпечити засвоєння саме практичного аспекту дисципліни. Тому практичну частину предмету було організовано у VIII семестрі з дотриманням усіх санітарних заходів та соціальної дистанції.

Для демонстрації і відпрацювання практичних навичок студенти були поділені на групи по 5-6 осіб. На базі кафедри пропедевтики внутрішньої медицини, променевої діагностики та променевої терапії відбувалося відпрацювання терапевтичних навичок: вимірювання артеріального тиску та дослідження пульсу, виконання підшкірних, внутрішньом'язових та внутрішньовенних ін'єкцій та вливань, проведення серцево-легеневої реанімації, виконання клізм, промивання шлунку та дуоденальне зондування. В такий спосіб було створено 4 навчальні кімнати з відповідними муляжами та манекенами. Аналогічним чином були організовані станції для демонстрації та відпрацювання основних маніпуляцій медичної сестри хірургічного та педіатричного стаціонарів під контролем викладачів відповідних кафедр. Впродовж одного заняття академічна група проходила навчання на двох станціях і наступного дня ще на двох. Така організація забезпечила засвоєння та відпрацювання студентами основних практичних навичок з трьох розділів «Сестринської практики» за 2 дні.

Висновки. Отже, оволодіння практичними навичками медичної сестри за допомогою муляжів та манекенів є сучасною відповіддю на виклики сьогодення та передумовою поліпшення якості надання вищої медичної освіти при змішаному навчанні. Ми пропонуємо і в подальшому застосовувати відпрацювання основних маніпуляцій з сестринської практики за даною схемою.

ДОСВІД РОБОТИ КАФЕДРИ ПРОПЕДЕВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ ПІД ЧАС ВПРОВАДЖЕННЯ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Іванько О. Г., Пацера М. В., Скрипникова Я. С., Товма А. В.

Ключові слова: дистанційне навчання, практичні навички, медичний університет, платформа MS Teams.

Стрімко розпочате дистанційне навчання у медичному університеті на початку пандемії COVID - 19 у березні 2020 року продовжує набувати розвитку. Відбувається значна зміна підходів у викладанні та навчанні студентів-медиків. Водночас викладачі і студенти визначають цілу низку проблем в опануванні професійними компетенціями. Наприклад, студентська академічна недоброочесність за останній рік зросла за рахунок використання підказок та запозичень за допомогою використання електронних гаджетів та інтернету. Іншими особливостями навчання студентів є те, що вони майже втратили можливість оволодіти практичними навичками під керівництвом викладача та зменшилася кількість очного спілкування зі студентами.